

ארץ אחרת

על ישראליות ויהדות

להפסיק את הסחר, לעצור את הזנות
מאת: במבי שלג | 03/05/2013

הרב לוי לאור בילה עשרות שנים בבתי מדרש, עד שהחליט שהלימוד לא יספיק כדי לתקן את העולם. עם התובנה הזו הוא הקים את "עצום" (=עבודות צדקה ומשפט), ארגון הלוחם בסחר בנשים בישראל ועוסק בשינוי החקיקה, באכיפת החקיקה ובסגירת הגבולות בפני הסוחרים

הרב לוי לאור נולד בקליבלנד, אוהיו, להורים אכפתיים וציוניים, "הם אמנם לא היו מלומדים ביהדות אבל הם שלחו אותי לבית ספר יהודי כל יום, לאחר הלימודים הכלליים. זה היה עינני", הוא אומר. למרות זאת, הוא בחר לעסוק ברבנות: הוא כיהן כרב באוניברסיטת מיזורי, ולאחר מכן עמד במשך 17 שנים בראש מכון פרדס בירושלים המתמקד בחינוך יהודי של סטודנטים מחו"ל. 5 שנים נוספות הוא עבד במכון הרטמן ולפני 11 שנים הקים את עמותת "עצום" (=עבודות צדקה ומשפט).

האמונה בהשכלה מלווה את לאור מילדותו. "אמי עבדה כמורה של כיתות א' במשך 27 שנים. היא עבדה בבית הספר הקשה ביותר בקליבלנד; כמעט כל הילדים בבית הספר היו שחורים ובאו מבתי מצוקה. היא לא שלחה לכיתות הגבוהות ולו ילד אחד שלא ידע קרוא וכתוב ופעולות חשבון". עם זאת, אחרי יותר מעשרים שנה בעולם בתי המדרש, לאור שינה את דעתו בקשר למרכזיות המיוחסת לפעילות האינטלקטואלית: "עם כל הכבוד לחכמה, החכמה היא לא הגורם שמשפר את העולם. ההגינות משנה את העולם".

הרב לוי לאור, כיצד הגעת לעסוק בסחר בנשים?

לפני 11 שנים עזבתי את עולם בתי המדרש והחלטתי לעסוק בנושאים שונים שהטיפול החברתי בהם לקוי. נדמה היה לי אז שכדאי לסייע לעובדים זרים שנפצעו במקום עבודתם ולא היו מבוטחים. אני עצמי טלפנתי, התחננתי, צעקתי על אחיות ורופאים בחדרי מיון כדי שיטפלו בעובדים אלו. בעקבות כך נוצר קשר ביני לבין פעילים של קו לעובד, ואחת מהן אמרה לי: "זה אמנם מאבק ראוי, אך יש מי שעוסקים בנושא הזה. אם אתה רוצה לעזור למי שאיש לא עוזר להן, קח על עצמך את נושא הסחר בנשים". כמי שסבור שלא כדאי לשכפל עבודה שנעשית על ידי עמותות אחרות, לקחתי את העצה הזאת ברצינות והתחלתי להתעניין בכל הנוגע לסחר בנשים בישראל.

מאחר ולא התמצאתי בנושא מבחינה משפטית, שאלתי את עורך הדין שבו הסתייעתי בענייני הפרטיים והוא, להפתעתי, גילה בקיאות רבה בסוגיה. היה זה עו"ד אורי קידר (שאף הוא מראיין במהדורה זו), ואלמלא התמיכה של המשרד שלהם הנעשית פרוכוננו (כלומר, בהתנדבות), לא היינו מצליחים לעשות דבר בתחום הסבוך הזה.

"עצום" מפעילה שני מיזמים נוספים: האחד הוא מפעל תרבותי ובו בני נוער אתיופים מסרטים את קורות חייהם של אסירי ציון האתיופים. יש כ-400 אסירי ציון כאלה, וכ-50 בני נוער בבאר שבע משתתפים בפרויקט התייעוד. בנוסף, אנו עובדים עם חסידי אומות העולם ומשפחות של נפגעי טרור בנושאים ספציפיים כמו טיפולי שיניים וצרכים חינוכיים.

בכל מה שנוגע לזנות, אנחנו עוסקים בחקיקה, באכיפת החוק ובסגירת גבולות. אנחנו לא מטפלים בנשים עצמן. בכך פועלות עמותות אחרות.

נתחיל עם סגירת הגבולות.

לאף אחד אין מספרים מדויקים, אבל אפשר להגיד שעד להקמת הגדר בדרום, הוחדרו בכל שנה לישראל כ-3000 נשים. הנשים מגיעות דרך קהיר, והן מוברחות על ידי בדואים שאנסו אותן. כשהן מתקרבות לגבול הן נקשרות בקבוצות של שש או עשר נשים והן מועברות לבדוים ישראלים, שם שמים אותן על ג'יפים, ומביאים אותן לאילת ולבאר שבע. שם הן עומדות למכירה פומבית במחיר של 6,000 עד 13,000 ש"ח, לפי המראה החיצוני.

בדרך הזו נכנסו עד לאחרונה עשרות אלפי נשים. שלושים או ארבעים אלף. כל אחת נשארת כאן כ-12 עד 18 חודשים. לאחר מכן הן לגמרי גמורות. לאחר שגמרו להשתמש בהן, הן נזרקות לרחוב כשאינן להן פרוטה, שפה או דרכון - המשטרה מחזירה אותן לארצות מוצאן.

סיפרו לנו על לפחות שני מקרים שבהם נשים שלא רצו מספיק מהר במעבר הגבול שבין מצרים לישראל, נעשו בדרך מזוועה: הבדואים כרתו לשתיים את הראש והציבו את הראשים על מקל כדי שהנשים החדשות שמגיעות לגבול והחיילים שניצבים במקום יבינו מול איזו אכזריות הם עומדים ופנימו את המצב.

אני עצמי לא האמנתי לסיפור הזה ודברתי על כך עם כמה עורכי דין מפוכחים. הם הגיעו בחקירתם לאנשים בדרגות בכירות של הצבא והללו אמת את הסיפור. צה"ל אינו מעוניין להתעמת עם הבדוים. הם מאד מאורגנים, זרים אינם יכולים לחדור לארגוניהם, ובכל הקשור לנעשה בתוך ישראל, אפשר להגיד שמדובר בתופעה של עולם תחתון. הם שולטים בערבה. בין השאר הם שודדים מתקני תקשורת כדי להשיג את מתכות, וצה"ל התערב

רק לאחר לחץ כבד מאילי התקשורת.

האם אפשר באמת לסגור את הגבולות?

אנחנו מדינה מיוחדת שיכולה דווקא למגר את הסחר בנשים. הגבול הצפוני מוחזק על ידי החיזבאללה, במערב – חיל הים עוצר כל כלי שיט, הגבול עם מצרים מוגן על ידי הגדר, ומאז ההתקפה על הכביש לאילת נוספו לאזור יחידות חדשות מאומנות ומובחרות, כך שבשנתיים האחרונות חלה ירידה בהעברת נשים דרך מצרים.

אז נותרה דרך האוויר.

כן. הנשים מובחרות עתה דרך נתב"ג. כדי להתחקות אחר נתיב ההברחה הזה כדאי לשאול מיהם סוחרים הנשים, או, במילים אחרות: מיהם המשעבדים? מדובר בחבורה של כ-40 איש. מתוכם כ-10 ערבים ישראלים, 15 עד 20 גברים שהגיעו לכאן מברית המועצות לשעבר לפני כ-15 שנה כדי לייסד כאן את התעשייה, והשאר הם דמויות ממשפחות הפשע.

שמענו על שוטר בחיפה שלפני מספר שנים כמעט והרג סרסור שסחר בזנות קטינים. באותן שנים זה לא היה שכיח, עתה זה מצוי בממדים גדולים. בכל אופן, פנינו אליו ושאלנו אותו: "במרחק שני רחובות מהמקום שבו עצרת סרסור שסחר בקטינים, היו קשורות נשים שנאנסו כל יום, ואצלכם במשטרה היה ידוע על כך. למה לא הלכת לשחרר את הנשים הכלואות?". ועל כך הוא ענה בפשטות רבה. הוא ענה: "תשמעו, כל רוסיות זונות, תנו לבחורים ליהנות".

כשספרתי את זה לאנשי יחסי-ציבור – במטרה להפיץ את הידע על התופעה – אז רבים מתוך האנשים שאליהם פנינו התעניינו: "האם הן יהודיות?"

אני יכול לספר לך מקרה נוסף. לפני כמה שנים היינו בישיבה במשטרה שדנה בטיטות החוק של הרשעת הלקוח. בהפסקה, שוטר בכיר מאד הניח את ידו על כתפה של עורכת הדין שנכחה איתנו בדיון ואמר לה: "מותק, אנחנו לא נעשה את זה [כלומר, לא נתמוך בחוק להרשעת הלקוח] – כי אז יהיו יותר מקרי אונס". היא הייתה המומה והביטה בכוכבים הנוצצים שהיו נעוצים על הכתף שלו.

עם זאת, צריך לציין שיש שוטרים שמאד מעוניינים להביא לשינוי במצב.

איך נשים אלו עוברות את ביקורת הגבולות בשדה התעופה?

תאמיני או לא אך את הנשים האלה מביאים בתור עולות חדשות. מסדרים להן זהות של נשים יהודיות שאינן עולות ארצה, ואז הן מתייצבות במשרד לעליה וקליטה בנתב"ג. אפשר היה להעריך כי גם המשטרה וגם משרד הקליטה עשויים לעמוד על טיב העסקה שבשלה הגיעו הנשים ארצה, אך לא.

ועתה, גם אין צורך בויזות.

האם המאבק הזה שינה אותך?

הנאיביות שלי התפוגגה. במסגרת המאבק שלנו לסגירת הגבולות הגענו לאדם בכיר מאד במשרד הביטחון. הצגנו בפניו את העיניים שעוברות הנשים בדרכן לישראל והוא ענה: "ומה לכם ולזה?".

ענית לי: "ההורים שלי למדו אותי לתקן את עם ישראל בארצו".

הוא עיווה את פניו.

הבנו, אמנם באיחור, שעלינו להיאבק בזנות ולא רק בסחר בנשים. הסיבה שלא עשינו זאת מההתחלה הייתה שרצינו להבדיל בין תופעת הזנות לתופעת הסחר בנשים. ייתכן גם שהיינו מושפעים מעמדות פמיניסטיות מסוימת שטוענות שלאישה יש בעלות על גופה ואם היא רוצה "לעבוד בזנות", אין לאיש רשות למנוע זאת בעדה. אבל לפני שלוש שנים הבנו שאם לא נייבש את ביצת הצריכה, לא נוכל לייבש את ביצת הסחר. ובכל מה שנוגע לזנות הרי שלמעלה מ-80% מהנשים שחיות בזנות היו קורבנות אונס /או גילוי עריות בין הגילאים 12 עד 15. מדובר באונס, ולא כפי שבחרים לכנות זאת "קיום יחסי מין". אני חוזר על זה שוב: אונס. מדובר בהפעלת כוח שגורמת לנשים לעשות מה שהמשעבד שלהן או המשתמש בהן דורש. יש גברים שמכורים לתחושת הכוח הזו.

מנין צומחת השאיפה הזו לכוח?

כדי לחוש עליונות. חבר שלי, שהוא ראש המחלקה לנירולוגיה באוניברסיטת הארווארד, העלה את השאלה: ונגיד ששאיפת הכוח הזו טמונה בהתפתחות הגבריות במין האנושי – האם לא מוטל עלינו להיאבק כנגד הממדים הקיצוניים והאכזריים של התופעה? ואנחנו, היהודים, האם לא

לשם כך יש לנו את התורה והמצוות? האם איננו צריכים ללמוד כיצד להתגבר על הצורך ועל השאיפה ההרסנית לכוח? אם אומרים לנו "זה טבעי", האם לא נולדנו כדי להיאבק כנגד תופעות טבע הרסניות?

משום כך הצטרפנו לעוסקים בשתדלנות למען החקיקה שמרשיעה את הצרכן. כל חברי המפלגות הכריזו שהם יתמכו בחקיקה. השלב הראשון עבר פה אחד וחשבנו לתומנו שהתהליך יעבור מהר. אך זה לא קרה, למרות עבודתה המסורה של ראש הוועדה –

ח"כ לשעבר, אורית זו-ארץ. היא נאבקה למען הרשעת הצרכן בחכמה ותבונה, וחבל שהיא לא ממשיכה בזה. אני מקווה שמי שירש אותה יעשה עבודה יפה כמוה.

בכל מה שנוגע למשרדי הממשלה, אספר לכם סוד שהוא אינו סוד. מצד אחד פותחים משרד למאבק בסחר בנשים, ומצד שני לא מתקצבים את המשרד. ממנים דווקא אנשים ראויים, ואז לא נותנים בידם את האפשרות לעבוד.

האם נערכו מחקרים על האוכלוסייה שצורכת זנות?

השמועה שמסתובבת אומרת שכולם הם עובדים זרים. זה כמובן נובע מרצון לגלגל את האשמה ואת הבושה על מישהו אחר, על הזרים. ההערכות שאני שמעתי הן מאד גסות, ואני חוזר כאן על מה שנאמר לי. ובכן, כ-8 עד 10 אחוזים מביין הקליינטים הם עובדים זרים, אך האחוזים של חרדים ושל הערבים המבקרים אצל זונות הם הרבה יותר גבוהים. תל ברוך כבר לא באופנה, ועל השיירות בימי חמישי שיוצאות מהשכונות החרדיות למעלה אדומים יספר לכם כל נהג מונית.

בתל אביב נוהגים הסוחרים לשכור דירות בבניינים של קשישים שאין בכוחם להתמודד עם התופעה וקל להפחיד אותם. בתל אביב מדביקים לחלונות המכוניות החונות כרטיסי ביקור של זונות. זו תעשייה ענפה. בעלי בתי הדפוס נהנים ממנה, נערים שמחלקים את כרטיסי הביקור נהנים ממנה. אנחנו פונים למשטרה ולבג"ץ במטרה לאכוף את החוק ולהילחם בתופעה.

אך האתרים באינטרנט שמקדמים את "התעשייה" הזו מנוהלים בביילורוסיה. זו תעשייה אדירה ואין שם שום חוק. האתרים האלו מוגנים יותר טוב מהאתרים של משרד הביטחון. חבל שההאקרים לא רואים באתרי הזנות בביילורוסיה, אתגר מוסרי ואינטלקטואלי גם יחד...

צריך לזכור שהכסף שמגיע מסחר בנשים נכנס בסופו של דבר לכלכלה החוקית. במדינת ישראל מדובר בסדר גודל של חצי עד שלושת רבעי מיליארד דולר בשנה שזורם מסחר בנשים לרכישת נדל"ן או עסקים אחרים.

לאותו בכיר במשרד הביטחון ששאל אותך "מה לכם ולזה?" ענית שלמדת שמוטל עליך לתקן את עם ישראל בארצו. מתוך הניסיון שלך במחוזות השוליים הישראליים ומן האופן שבו הפקידים ונבחרי האומה מטפלים בתופעות האלה, מה אתה חושב על היהדות כיום?

עם כל הכבוד לבית המדרש, החכמה היא לא הגורם שמשפר את העולם. ההגינות משנה את העולם, לא האינטליגנציה ולא פרסי נובל.

אומר זאת כך: המיתוס של העולם היהודי עיצב את העמדה שבזכות ההשכלה – ככל שיש יותר ידע, ככל שלומדים יותר – יש אפשרות לעידון מוסרי. המיתוס הזה נשבר. הוא היה כבר הרוס בראשית המאה ה-20, אבל השואה גמרה אותו לגמרי. אחרי השואה היה מעבר למיתוס של הלכה. הנחת היסוד של מיתוס ההלכה היא שככל שנרסן את עצמנו, כך נהיה הגונים, חסידיים וצדיקים יותר. ברור שזה לא נכון. זאת, משום שמיתוס ההלכה לא מתעניין בריסון אלא בדקדוק במצוות. נוצרת הקפדה על דקדוקי מצוות ועל פולחן. זה יוצר עולם בעייתי ביותר. אינני יודע מה התשובה למצב העכשווי. אנחנו נמצאים במשבר. אבל בינתיים הבנו שהכוח לא מספיק, וכך גם הלימוד וכך גם ההלכה.

אין לנו עתה תשובות, אבל הולכת ומתעוררת התפישה שהלימוד ועשיית הצדק כרוכים זה בזה. שעלינו לכוון בתי מדרש שמתמודדים עם בעיות מוסריות. לכן אנו מקימים עתה את "תקו"ם" (=תיקון ומשפט), בית מדרש שיפעל במקביל בניו יורק, בלונדון, בוסטון, לוס אנג'לס וירושלים. תנאי ההשתתפות בבית המדרש יהיו, בנוסף ללימוד, 5 שעות שבועיות של עבודה בהתנדבות בפרויקטים הקשורים בטיפול בבעיות חברתיות.

פעם משהי שאלה אותי מדוע יהודים אורתודוקסים מתנדדים בתפילה, שהרי רק מלהביט בהם אפשר לחטוף מחלת ים – ועניתי לה שהם עושים זאת כדי להזכיר לנו שאלו הידיים והרגליים היחידות שיש לקדוש ברוך הוא בעולם הזה.

תגובת דובר צה"ל:

"הטענות בדבר "הסכס" בין צה"ל לגורמים העוסקים בהברחות הן מופרכות וחסרות כל שחר. כוחות צה"ל פועלים באופן יומיומי ונמרץ לסיכול הברחות, בין היתר מתוך הבנה כי בכוחה של תשתית הברחה פלילית לשמש גם כפלטפורמה לפעילות טרור והוצאת פיגועים. פעילות זו של גורמי הביטחון, בנוסף לגדר שנבנתה, מביאים הן לשיבוש וסיכול הברחות רבות והן לירידה חדה בכמות המסתננים לשטח מדינת ישראל. בצה"ל ימשיכו לפעול ככל שיידרש לאבטחת גבולה הדרומי של מדינת ישראל".

הוספת תגובה

לנושא זה התפרסמו 1 תגובות

R48PMCRyEkE1

.1

